

Trở lại năm 1975 tại Việt Nam, tác giả là một giáo sư trung học để nhấc cốp, đồng thời cũng là một nhà văn. Tuy nhiên tập "Nhớ ngày Sáng Tháng Bảy" của Lái Quác Hùng gồm nhiều tình ca để yêu mến đã được hành trình đầu tiên năm 1970'. Ông hiện là một chuyên viên tại thành phố Sacramento, thành phố Cali. Bài viết cho biết trong cuộc gặp gỡ này, tác giả không biết phải nói gì cho Obama, nhưng sau tin Obama thắng cử, ông không thể không miên man nghĩ ngợi, khi một mình ngồi góc phố San Francisco.

Thật là cuộc gặp gỡ đầu tiên năm 2008 đã xong. Dù kết quả không quá tốt đẹp, nhưng những bàn cãi sôi nổi, những nhận định phong phú, những tiên đoán hào hùng vẫn còn nóng bỏng trên những kênh truyền thanh, truyền hình, báo chí, mạng lưới toàn cầu... với một câu hỏi chí lý: "Những cái Má và làm một cuộc cách mạng khi bạn một người da đen, những rời đi những lại sẽ ra sao?"

Với ý nghĩ đó trong đầu, tôi đã theo cô con gái và một cô bạn của cháu làm một chuyến đi cuối tuần đến thăm San Francisco, thành phố mang tên một vị thánh đạo công giáo, thánh Phanxicô, người luôn luôn bệnh tật và khó khăn, nghèo khổ. Tuy nhiên, thành phố ven biển xinh đẹp và thơ mộng này lại là một thành phố nổi tiếng phóng khoáng như đất Hoa Kỳ, với những sắc dân tập chung, những nền văn hóa đa dạng, các phong trào Beatniks, Hippies chung lại lại sống rải rác khắp nơi, những người già của những thập niên 50 và 60 và cũng là thành phố đầu tiên có một thị trường da đen, ông Willie Brown, được bầu vào năm 1995 và tái đắc cử năm 1999.

Con gái và cô bạn rủ nhau shopping. Một mình tôi vào khu Union Square.

Trời tối phớt mờ. Mây đen xám. Không khí se lạnh. Tôi kéo cao cổ chiếc áo len, đi lang thang dọc theo đường Post đông người, rẽ trái vào đường Grant. Quán "Café de la Presse" quen thuộc hiện ra bên phải. Tôi phải đứng đợi chờ quầy trước cửa nhà hàng khoảng mười phút mới mua được tờ báo "Le Monde" số mới nhất, gọi một tách cà phê rồi ra ngoài ngồi đọc báo một chút rồi về. Góc phố nhộn nhịp, tách cà phê đen sánh, chiếc ghế mây bọc màu... làm tôi nhớ lại Sài Gòn năm nào với những quán La Pagode, Givral, Thanh Thủy, những khuôn mặt bạn bè xa xưa, những kỷ niệm những ngày đã rời đi vào quên lãng ...

Quán Café de la Presse nằm ngay ở góc phố Grant và Bush, đi đi nhìn với cửa kính vào có mái cong màu xanh rêu của China Town. Người đi bên ngoài, khách du lịch có thể thấy ngay tính cách đa

ch ng và nh p s ng t p n p c a Xăng Phăng. M a hình nh n ng h t h n, nh ng ng i qua l i tr c m t t ôi không ng t. M t c ông M tr ng v i c p ki ng c n đ i m i to ng, chi c áo m dày b c màu và chi c mũ kêpi cũ k đ ang ch m ch m băng qua đ ng; m t nhà kinh doanh trong b âu ph c đ t ti n v i chi c samsonite hi n đ i v a b c ra kh i chi c xe bóng l n; cô thi u n T u v i c p môi h ng, n c i r ng r đ ang li ng tho ng r o b c bên c nh ng i yêu có dáng đ p b nh trai nh anh chàng tài t Hàn qu c trong phim "B n Tinh Ca Mùa Đông". M t gã thanh niên da ngăm ngăm, v i chi c khăn cu n đ u ki u h i giáo đ ang ng c m t lên tr i, oang oang gi i thích m t đi u gì đó qua chi c cell phôn quá nh trong bàn tay h pháp c a chàng ta. Bên kia đ ng, phía ti m cà phê Starbuck, m t ng i M da đen đ ang co ro đ ng nép vào bên t ng, m t bàn tay r t rè chìa ra xin ti n khách đi đ ng. Th c khách đ lo i, thu c m i t ng l p xã h i đ ang b c vào quán Café de la Presse m i lúc m i đ ong.

Ng i an toàn đ i chi c dù che m a khá to c a nhà hàng, t ôi thong th m t báo v a mua. Hàng tít l n trang đ u đ p vào m t t ôi : "L' Amérique choisit Barack Obama" v i hình t ng th ng tân c đ ang đ a tay v phía tr c chào đón các ng h viên. M t ông sáng nh ng đ y v nghiêm tr ng và trên đôi môi đen tím c a ông còn đ ng m t n c i nh , n c i c a m t n i hân hoan đ c ki m ch : "L' Amérique choisit Barack Obama". Đ ng t "choisit" ng n g n nh ng ch a đ ng đ y ý nghĩa. Ng i dân đã th c hi n m t trong nh ng quy n căn b n c a mình: quy n đ c ch n a. Và đó chính là n n t ng c a m t đ t n c dân ch . Dù ch là m t lá phi u, ng i dân v n có quy n nói "có" ho c "không", và quy n đó ph i đ c tôn tr ng. Nh ng con ng i đ ang đi l i tr c m t t ôi đây, h v a b phi u đ l a ng i lãnh đ o t ng lai c a mình. Và đ ng nh l i phát bi u c a ông Obama Chicago sau khi th ng c : "B t k già tr , gi u nghèo, Dân ch hay C ng hòa, da đen, da tr ng, ng i M g c la tinh hay á châu, nguòi da đ , ng i đ ng tính hay đ tính, ng i lành l n hay khuy t t v.v, ng i dân đã tr l i cho nh ng ai còn nghi ng v s c m nh c a n n dân ch Hoa K ."

Tôi ch t nh l i m t k ni m th i tr c a t ôi. Đó là vào đ u tháng m i m t năm 1960, t ôi còn là m t h c sinh trung h c tr ng Taberd. Ngày đó là ngày dân chúng M đi b u đ ch n a Kennedy hay Nixon vào ch c v t ng th ng. T ôi nh sáng ngày b u c năm đó t ôi đã cúp cua đ ra th vi n Abraham Lincoln g n r p hát Rex đ theo dõi k t qu cu c b u c sôi n i này. Lúc đó Sàigòn ch a có Ti Vi hay máy truy n hình gì h t. M i k t qu đ u đ c c p nh t b i nh ng ph ng ti n k thu t c a th vi n hay qua radio mà thôi. T ôi và vài đ a b n cùng l p đ u ng h th ng ngh sĩ Kennedy. Th t ra thì h i đó chúng t ôi cũng không hi u gì nhi u v th i s và chính tr n c M , nh ng s dĩ chúng t ôi mong ông đ c đ c c ch vì ông... đ p trai và là ng i công giáo.

Tôi nh đ n ông th y d y Anh văn c a t ôi th i gian đó, m t ông thầy v a đi h c M v trông r t "savant" v i c p ki n c n r t "x n" c a ông và chi c cà v t lúc nào cũng th t r t ch nh và khéo. M i đ u tu n, ngoài cu n sách giáo khoa "Anglais Vivant" ra, ông luôn luôn mang đ n l p m t t báo Time m i toanh, l m li t ném nó lên bàn h c làm chúng t ôi ph c sát đ t. Ông nói

v&#i chúng tôi: "Khó mà ông Kennedy đ&#c c&# l&# m các em à. Trông ông &#y thu hút nh&# v&#y nh&# ng dân M&# còn n&# ng nhi&# u thành ki&# n l&# m. Các em ph&# i nh&# là m&# t ng&# i mu&# n đ&# c làm t&# ng th&# ng M&# thì ph&# i là "White, Anglo-Saxon và Protestant" nghĩa là ng&# i da tr&# ng, g&# c Anh và theo đ&# o tin lành." Tuy v&#y chúng tôi v&# n hy v&# ng và v&# n tin t&# ng là n&# c M&# s&# có thay đ&# i nh&# l&# i tuyên b&# c&# a ông Kennedy: "N&# c M&# c&# n chính ph&# c nh&# ng biên c&# ng m&# i, nh&# ng biên c&# ng không ph&# i trên b&# n đ&# mà trong đ&# u óc, ý chí và tinh th&# n c&# a con ng&# i."

Và khi k&# t qu&# sau cùng đ&# n, chúng tôi cũng reo hò chung vui v&# i m&# t s&# các nhân viên tr&# ng&# i M&# &# th&# vi&# n khi bi&# t ông Kennedy đã th&# ng c&# , dù k&# t qu&# r&# t khít khao. Ông ch&# h&# n ông Nixon không quá 120 ngàn phi&# u trên t&# ng s&# g&# n 69 tri&# u phi&# u b&# u c&# a dân chúng. K&# t qu&# c&# a c&# tri đoàn thì tr&# i h&# n: 303 so v&# i 209. Tuy nhiên n&# c M&# lúc đó đã v&# t qua m&# t tr&# ng&# i r&# t l&# n lao, tr&# ng&# i v&# tôn giáo, đ&# b&# u m&# t t&# ng th&# ng đ&# u tiên ng&# i công giáo, h&# n n&# a l&# i b&# u cho m&# t ng&# i g&# c Ái Nhĩ Lan h&# n là thu&# n túy g&# c Anh.

V&#y mà ch&# h&# n năm ch&# c năm sau, ng&# i M&# l&# i đ&# p đ&# m&# t hàng rào kiên c&# , v&# ng ch&# i h&# n nhi&# u. Đó là hàng rào v&# màu da, v&# ch&# ng t&# c. Nhi&# u ng&# i khi th&# y ông Obama đ&# c đ&# ng Dân Ch&# đ&# c&# v&# n nghĩ r&# ng sau cùng thì ng&# i M&# tr&# ng v&# n s&# b&# phi&# u cho ông McCain ch&# vì h&# không th&# ch&# p nh&# n m&# t t&# ng th&# ng da đen. B&# n bè c&# a tôi, m&# t s&# v&# n nh&# c đ&# n "Hi&# u &# ng Bradley" trong cu&# c tranh c&# th&# ng đ&# c California năm 1983. T&# t c&# các cu&# c thăm dò ý ki&# n lúc đó đ&# u cho là &# ng c&# viên da đen Tom Bradley s&# đ&# c c&# v&# vang. Nh&# ng r&# i ông l&# i thua &# ng c&# viên đ&# ng C&# ng Hòa George Deukmejian. Nh&# ng cu&# c thăm dò ý ki&# n đã sai vì đa s&# ng&# i da tr&# ng đã không nói th&# t khi h&# đ&# c ph&# ng v&# n. Nh&# ng năm nay, hi&# u &# ng này đã không còn gây &# nh h&# ng nhi&# u. Ng&# i dân đã thay đ&# i và ông Obama đã toàn th&# ng v&# i 53% t&# ng s&# phi&# u c&# a dân chúng (65, 431 955) so v&# i 46% s&# phi&# u (57, 453 955) dành cho ông Mc Cain. S&# phi&# u c&# tri đoàn c&# a ông Obama cũng v&# t xa ông McCain , 365 so v&# i 162 và 11 phi&# u hòa.

Nh&# v&#y đa s&# ng&# i da tr&# ng đã th&# t s&# &# ng h&# cho ông Obama và h&# đã b&# u cho m&# t &# ng c&# viên mà h&# nghĩ là s&# có nhi&# u kh&# năng thay đ&# i đ&# t n&# c, b&# t k&# ni&# m tin, màu da hay ch&# ng t&# c. C&# nhìn nh&# ng gi&# t n&# c m&# t vui m&# ng c&# a ng&# i da đen khi hay tin ông Obama đ&# c c&# thì chúng ta hi&# u n&# c M&# đã thay đ&# i nh&# th&# nào. Th&# ng ngh&# sĩ Ted Kennedy và cô con gái c&# a t&# ng th&# ng Kennedy, khi &# ng h&# ông Obama, cũng coi ông nh&# là m&# t Kennedy m&# i, m&# t nhà lãnh đ&# o có th&# đ&# a n&# c M&# v&# t qua nh&# ng t&# hi&# m gây chia r&# đ&# đ&# t đ&# n nh&# ng thành qu&# m&# i.

Chiều đã b&# t đ&# u xu&# ng trên Xăng Phăng. C&# n m&# a nh&# đi nh&# ng không khí tr&# nên l&# nh h&# n nhi&# u. M&# t ng&# i đàn ông trung niên, v&# b&# i đ&# i, đ&# u tóc r&# i b&# i trong b&# qu&# n áo gin nh&# u nát v&# a xoa tay ng&# i vào chi&# c bàn g&# n ch&# tôi. Tôi th&# y ông ta m&# t c&# m m&# t t&# báo ti&# ng Pháp "Le

Figaro", tay kia là một chiếc khay bằng mây nhỏ với nĩa chiếc bánh mì baguette cắt sẵn, vài miếng bơ và một ly rượu chất. Có lẽ đây cũng là một loại khách du lịch ba lô người Pháp mà tôi đã từng gặp ở đường Phạm Ngũ Lão Sài Gòn mà tôi không có dịp về thăm quê nhà. Ông ta chăm chú đọc tờ báo, thỉnh thoảng phớt chút bẻ lên miếng bánh mì, ăn chậm rãi rồi chiêu một ngụm rượu chất, loại rượu cũng đã xém màu nhũ Xăng Phẳng chiều nay. Tự nhiên tôi cũng thấy đói bụng và thèm đọc cuốn một chút hàng về cửa một mua bánh mì nóng giòn đi một chút bơ Brevet hay pho mát Brie, để thêm một thoáng men rượu vang để miền Bordeaux. Tôi trở lại trong quán gọi thức ăn và rượu rồi trở ra ngồi lại chỗ cũ...

Ý nghĩ cửa tôi bỗng trở về với nước Pháp trong quá khứ và hiện tại. Nước Pháp đã công nhận hiên cho thế giới bao trùm lại là của Thiên Kiếp Ánh Sáng như Diderot, Rousseau, Montesquieu và Voltaire. Những tư tưởng về bình đẳng, phân quyền, kiểm soát và cân bằng quyền lực, hay tự do, khoan dung và tôn giáo phải nên đã bắt nguồn từ các triết gia thế kỷ 18 này. Thế mà thành quả dân chủ mà họ đã khởi mào đã công mang lại nhiều điều tốt đẹp cho nước Pháp ngoài một cuộc cách mạng đổ máu 1789 với bao sinh mạng hy sinh và những xáo trộn chính trị liên miên, cùng những cuộc nổi loạn liên tiếp năm 1870, để nhốt và để những chiếc ghế trong một nước Đệ nhất hùng mạnh. Những tư tưởng do dân chủ của các triết gia người Pháp rút ra từ những nước Mỹ áp dụng hiện tại như trong quãng thời gian người người của lịch sử nước này sau khi đã mua lại những của nước Pháp gọi là đất Louisiana rộng mênh mông gần 15 triệu bang sau này với diện tích hơn hai triệu cây vuông (bằng hơn một phần tư nước Mỹ ngày nay) với thời giá rẻ một là 15 triệu đô la, tính ra giá chỉ có 3 cents một acre (khoảng hơn 4000 m vuông). Lại ở đâu, tại dân tộc Pháp hay tại nhiều người lai khác? Có phải tại dân Pháp vùng lên làm cuộc cách mạng vĩ đại để trừ thù giai cấp quý tộc và cha con họ là để thoát sự thay đổi và canh tân đất nước, cũng như chăm sóc cho người dân thấp cổ bé miệng. Có phải dân Pháp quá chuộng tự do cá nhân nên luôn luôn chia rẽ, xung đột và chia đoàn kết khi đất nước lâm nguy.

Và rồi mới đây, khi họ dồn phiếu cho một đảng viên trẻ tuổi họ đã chọn gia đình là Nicolas Sarkozy để mong làm một cuộc đổi mới toàn diện thì họ đã phải ngạc nhiên thú vị về khi thấy ông từng từng lên này đã nghĩ đến để riêng về của mình nhiều hơn là để riêng của người dân và đã gây quá nhiều tai tiếng trong những cuộc tranh luận về ông. Ông đã nổi nóng, cắt ngang cuộc phỏng vấn của ký giả Lesley Stahl của đài CBS khi bà hỏi về lý do của ông. Cung cách của ông có vẻ như là một tài tử hơn là một người thông minh. Có những người đã không thèm bắt tay ông hay xin ông theo đúng công việc của một người thông minh. Tôi thì hỏi không biết bao giờ người Pháp mới thoát sự lệ thuộc về hàng đầu của họ trên chính trường quốc tế để xứng đáng với một đất nước đã có thời làm bá chủ Âu Châu với một ngôn ngữ và một nền văn minh thật đáng khâm phục. Tờ báo "Le Monde" tôi cầm trong tay hôm nay, tuy là thuộc cánh hữu, nhưng vẫn nói lên những nét đẹp sắc, nơi bắt đầu một nền văn hóa sâu sắc những người trẻ của mình và phóng khoáng này.

Thình lình tôi nghe th y có ai nói to b ng ti ng Vi t:

"Má, ch con m t chút, đ ng băng qua đ ng v i!"

Tôi ng c đ u lên. Tru c m t tôi là m t cô gái Vi t nam đang đ n m ti n v ph Tàu. Bà c tuy đã già nh ng v n còn nét đ p c a m t thi u n ngày nào v i n c da tr ng và đôi m t to tròn. Cô con gái ti n lên n m tay m và đ n c t i sát l đ ng.

Tôi thoáng nghĩ t i m tôi ngày nào Hà n i. Hà n i 36 ph ph ng, Hàn i v i nh ng l m than nh ng v n luôn luôn t i t n, xinh đ p nh th i th u c a tôi.

Th mà Hàn i hôm nay đang ng p trong bi n n c. v i nh ng đ ng ph b cày nát trong c n m a lũ, nh ng m t đ ng nham nh , nh ng v a hè i l m, nh ng chi c xe máy bì b m trong c n m a, nh ng tr em thôi h c ra ngoài đ ng b t cá và con s t vong lên t i g n chín m i ng i. Chính quy n Hàn i ch lo m r ng thành ph v i nh ng đ án đ s k ni m "M t Ngàn Năm Thăng Long" mà quên b ng đi nh ng công trình căn b n, h th ng thoát n c c a thành ph . Tr trêu thay là khu ph c do ng i Pháp xây đ ng cách đây g n non th k i là khu n c l t rút đi nhanh nh t. V y mà ông bí th thành y Hàn i i cho r ng dân chúng ngày nay ch bi t n i vào chính quy n mà không ra s c t làm. Dù ông ta đã xin i vì i nh ng i nói đó ch ng t ông ta đã đ ng đ ng, vô c m đ n m c nào tr c s m t mát, đau kh c a dân chúng.

T i sao đ n nông n i này?

Nói cho cùng thì cũng ch vì ng i dân chúng ta v n ch a có quy n "ch n l a" khi đ ng c ng s n n m quy n. Nhân dân b t m n, không mu n thuê nh ng ông bà "đ y t " c a mình n a; y v y mà các ông bà y v n ng i l i đ y, không th m i h ra, b phi u đ lo i b h , k t trên xu ng đ i.

Vì v y mà đã có m t đ c gi Ngh An Vi t Nam, ông Đ ng Khoa, sau khi đ c b n đ ch bài di n v n c a ông Obama Chicago, đã vi t cho đài BBC nh sau: " M t bài di n v n chính tr , nh ng đã làm tôi r i n c m t. C m đ ng, c m kích ... và chút ng m ngùi cho mình, cho dân

t c mình."

M t ng i khác tên Minh Ng c cũng đã góp ý nh sau: "Trên c tuy t v i! Không ch là b c b ch chân thành đ đi vào lòng ng i mà còn là nh ng ngôn t đ y n t ng, tr ng l ng c a m t chính khách l i l c, xu t chúng. N c M đã sáng su t khi ch n Obama. Tôi có linh c m m nh m là ông s thành công trong vi c m ra m t trang s m i cho H p Ch ng Qu c và th gi i. Bài đi n vẫn khi n tôi r i l dù cách xa n c M n a vòng trái đ t. Th t t hào khi Hoa K có đ c m t tân t ng th ng nh Obama. Ki n th c, t m nhìn và nh n xét tinh t , sâu s c nh ng cũng th t khiêm t n, nhữn nh n c a ông th t đáng ng ng m , khâm ph c."

Riêng bài phát bi u c a th ng ngh sĩ McCain cũng đã làm nhi u ng i ng ng m v i tinh th n "fair play" khi ông t ý thán ph c năng l c và ý chí c a ông Obama, và s n sàng gi ông Obama là "T ng th ng c a tôi" nh n lãnh toàn b trách nhi m c a s th t b i là do chính ông, ch riêng ông mà thôi." Ông Lê C ng H àn i vi t trên BBC: "Lúc tr c khi ch a nghe bài đi n vẫn này, tôi nghĩ ông McCain thu c phe đi u hâu, hi u chi n, l nh lũng. Nh ng gi tôi đã thay đ i ý nghĩ, ông th t là m t ng i cao th ng, luôn bi t s ng vì t qu c thân yêu ..." Dân chúng trong n c cũng đang khao khát m t đ t n c th t s thay đ i trong đó quy n ch n l a c a ng i dân ph i tri t đ đ c tôn tr ng. Đ n bao gi đ t n c mình m i đ c nh Hoa K ? Đ n bao gi ? Đ n bao gi ?"

Vâng, nhân dân M v a làm m t cu c cách m ng. H th t s mu n thay đ i.

T i sao ông Obama th ng?

Đ u tiên là ông đã may m n s ng trong m t n c dân ch đích th c đ ông có th ra ng c mà không b c n tr hay xóa tên cũng nh không có gian l n b u c công khai. Có th là vì ông đã đ n đúng lúc, đúng th i đ i m mà nhân dân M mu n quên đi tám năm c m quy n đ y sóng gió c a chính quy n Bush trên m i bình đi n, nh t là v n đ kinh t . Ai cũng lo cho nhà c a, vi c làm, cu c s ng th ng nh t c a mình, c a gia đình, con cái mình. Và bi t đâu màu da c a ông l i giúp ông khi đa s dân M mu n ch ng t tinh th n r ng m , khách quan, v t lên trên m i thành ki n. Nh ng tr c h t, ông th ng là vì qua cu c v n đ ng tranh c , ông đã ch ng t đ c trí thông minh, tài t ch c, tính b b , lòng qu c m , óc th c ti n và bén nh y trong m t cu c tranh c r t cam go đ v t qua bà Hillary Clinton, r i ông McCain. Không ph i ông không bi t nh ng khó khăn c a m t ng c viên da đen, nh ng ông đã v ng ni m tin vào con đ ng c a mình, vào ni m hy v ng mà ông có th th i vào ng i dân Hoa K , đ cùng nhau b t tay vào m t công cu c thay đ i c n thi t.

T ờ ng lai ra sao còn là m ột thách đ ờ đ ỹ gian nan và khó khăn. Ông hi ểu đ i ểu này và đã nói rõ; "Con đ ờ ng phía tr ờ c s ờ r ờ t dài. Ng ờ n núi chúng ta trèo s ờ r ờ t đ ờ c. Có th ờ chúng ta s ờ không đ ờ n n ờ i trong m ột năm hay ngay c ờ trong m ột nhi ờ m k ờ. Nh ờ ng, h ờ i n ờ c M ờ c ờ a tôi, tôi ch ờ a bao gi ờ c ờ m th ờ y đ ờ y hy v ờ ng h ờ n đêm nay là chúng ta s ờ t ờ i n ờ i. Tôi h ờ a v ờ i các b ờ n, r ờ ng chúng ta, v ờ i t ờ cách là m ột dân t ờ c, chúng ta s ờ t ờ i n ờ i."

Mi ờ n đ ờ t h ờ a có l ờ s ờ còn r ờ t xa. Nh ờ ng ng ờ n núi v ờ kh ờ ng ho ờ ng kinh t ờ tài chính, v ờ chi ờ n tranh Iraq và Afghanistan, v ờ năng l ờ ng, y t ờ, thu ờ má và giáo đ ờ c v ờ n đang s ờ ng s ờ ng v ờ n cao tr ờ c m ột ông. Ông cũng hi ểu là mình ông và c ờ n ờ i các c ờ a ông, dù tài gi ờ i t ờ i m ờ y, s ờ không th ờ v ờ t qua đ ờ c nh ờ ng ng ờ n núi đó n ờ u không có s ờ đ ờ ng tâm hi ờ p l ờ c c ờ a toàn dân. Ông còn ph ờ i thuy ờ t ph ờ c h ờ n 46% ng ờ i dân đã không b ờ phi ờ u cho ông, trong đó có tôi dù m ột phi ờ u cá nhân ờ Cali cũng không đáng k ờ gì.

Ông cũng nói rõ là "s ờ c m ờ nh c ờ a n ờ c M ờ không ph ờ i đ ờ n t ờ vũ khí, ti ờ n b ờ c, mà t ờ s ờ c m ờ nh lâu dài c ờ a lý t ờ ng t ờ do, dân ch ờ, nh ờ ng c ờ h ờ i và ni ờ m hy v ờ ng." Và ông cũng nh ờ n bi ờ t r ờ ng ng ờ i dân M ờ, khi đã m ờ nh m ờ ch ờ n ông thì h ờ cũng đã b ờ qua bao thành ki ờ n lâu đ ờ i, đ ờ giao cho ông, m ột th ờ ng ngh ờ sĩ còn chân ờ t chân ráo trong ngh ờ tr ờ ng, không m ờ y kinh nghi ờ m trên chính tr ờ ng qu ờ c t ờ m ột c ờ h ờ i có m ột không hai đ ờ ti ờ n hành nh ờ ng c ờ i cách c ờ n thi ờ t trong công cu ờ c canh tân đ ờ t n ờ c, đ ờ mang l ờ i đ ờ i s ờ ng b ờ t ờ u t ờ cho ng ờ i dân th ờ ng, đ ờ m l ờ i ni ờ m tin và lòng t ờ hào cho m ột n ờ c M ờ, dù v ờ n h ờnh đ ờ n gi ờ gìn đ ờ c n ờ n an ninh c ờ a mình trong m ờ y năm nay, nh ờ ng đã sa sút, đ ờ v ờ r ờ t nhi ờ u sau bi ờ n c ờ 9/11.

Tôi gi ờ l ờ i t ờ ng trang t ờ báo Le Monde. Có m ột x ờ p đ ờ c bi ờ t dành cho cu ờ c b ờ u c ờ c ờ a n ờ c M ờ v ờ i hình c ờ a t ờ ng th ờ ng tân c ờ Barack Obama chi ờ m tr ờ n m ột trang báo và hàng ch ờ "Mr. President".

Tôi t ờ t ờ g ờ p t ờ báo l ờ i, đ ờ ng đ ờ y và ti ờ n v ờ phía c ờ ng Ph ờ T ờ u. Đ ờ i mái cong màu xanh lá cây là b ờ n ch ờ "Thiên H ờ Vi Công", l ờ i c ờ a v ờ V ờ n Th ờ S ờ Bi ờ u Kh ờ ng T ờ đ ờ khuyên m ờ i ng ờ i h ờy làm đ ờ u thi ờ n m ờ i n ờ i đ ờ i v ờ m tr ờ i này trong chi ờ u h ờ ng tr ờ ng nhân nghi ờa.

Tr ờ i qua hàng bao th ờ k ờ, t ờ khi ông b ờn ba tìm m ột mình v ờ ng đ ờ giúp th ờ c hi ờ n đ ờ o c ờ a mình, cho đ ờ n Tôn Văn v ờ i ch ờ tr ờ ng "Tam Dân", r ờ i Mao Tr ờ ch Đ ờ ng v ờ i cu ờ c cách m ờ ng vô s ờ n nông dân c ờ a ông ta thì hình nh ờ n ờ c Tàu v ờ n ch ờ a ti ờ xa v ờ v ờ c mang l ờ i cho dân chúng m ột đ ờ i s ờ ng an bình, đ ờ ng nói đ ờ n chuy ờ n t ờ do, dân ch ờ. V ờ đ ờ ng đ ờ t và ch ờ t đ ờ c

melamine v&#a qua cho th&#y bao th&#m c&#nh mà ng&#i dân v&#n ph&#i h&#ng ch&#u trong m&#t đ&#t n&#c còn nhi&#u h&#u qu&# tai h&#i do ch&# đ&# c&#ng s&#n gây ra, và lý t&#ng m&#t nhà c&#m quy&#n th&#ng yêu dân, tr&#ng ý dân, lo cho h&#nh phúc c&#a dân, không &#c hi&#p, đàn áp dân c&#a Kh&#ng T&# t&# h&#n hai ngàn năm tr&#c v&#n còn xa v&#i. Nh&#ng t&# t&#ng c&#a các tri&#t gia Trung Hoa th&#i Xuân Thu, Chi&#n Qu&#c v&#i nh&#ng h&#c phái vô vi, h&#u vi, nhân tr&# và pháp tr&# v&#n còn là nh&#ng đ&# tài h&#p đ&#n, gây nhi&#u tranh lu&#n sôi n&#i.

Nhân lo&#i v&#n còn tìm ki&#m nh&#ng con đ&#ng, k&# sách, ph&#ng pháp đ&# an dân, tr&# qu&#c và mang l&#i c&#nh an vui thái bình cho m&#i ng&#i. Lý t&#ng v&#n là m&#t đ&#t n&#c mà lu&#t pháp luôn luôn b&#o đ&#m cho ng&#i dân đ&#c h&#ng nh&#ng quy&#n l&#i v&#t ch&#t và tinh th&#n m&#t cách t&#ng đ&#i đ&#ng đ&#u và h&#n ch&# càng nhi&#u càng t&#t lòng tham lam c&#a k&# c&#m quy&#n. N&#c M&# đã may m&#n có nh&#ng nhà tiên phong l&#p qu&#c có vi&#n ki&#n, kinh nghi&#m đ&# vi&#t nên m&#t b&#n hi&#n pháp v&#ng m&#nh nh&#ng v&#n uy&#n chuy&#n đ&# luôn luôn có th&# thay đ&#i, thích &#ng m&#t cách k&#p th&#i khi hoàn c&#nh thay đ&#i. Trong th&# k&# hai m&#i, n&#c M&# đã ti&#n b&# r&#t nhi&#u trong lãnh v&#c nhân quy&#n và an sinh cho ng&#i dân. Các t&#ng th&#ng Wilson, Roosevelt, Kennedy, Johnson và Reagan, cũng nh&# nh&#ng nhà đ&#u tranh cho nhân quy&#n nh&# Martin Luther King, Rosa Parks v.v.. đã làm thay đ&#i b&# m&#t n&#c M&# r&#t nhi&#u. Chính vì v&#y mà m&#i có Barack Obama ngày hôm nay. Ông và n&#i các c&#a ông s&# mang đ&#n nh&#ng thay đ&#i nh&# th&# nào thì chúng ta còn ph&#i ch&# đ&#i.

M&#t ch&#ng đ&#ng khó khăn đã đ&#c v&#t qua, nh&#ng nói cho cùng thiên ki&#n v&# ch&#ng t&#c, màu da, tôn giáo v&#n ch&#a th&# hoàn toàn xóa m&# và m&#t t&#ng th&#ng Hoa K&# không th&# làm gì nhi&#u n&#u không thuy&#t ph&#c đ&#c qu&#c h&#i và các t&#p đoàn có th&# l&#c &#ng h&# mình. Thay đ&#i ch&# có th&# đ&#n m&#t cách t&# t&# và ti&#m ti&#n. Tuy nhiên chúng ta v&#n có quy&#n hy v&#ng và nh&# chính ông Obama đã k&#t lu&#n trong bài di&#n văn th&#ng c&# c&#a ông &# Chicago: "H&#i nu&#c M&#, chúng ta đã v&#t qua m&#t ch&#ng đ&#ng r&#t xa. Chúng ta đã ch&#ng ki&#n đ&#c r&#t nhi&#u s&# ki&#n. Nh&#ng còn bi&#t bao đ&#u ph&#i làm. Đêm nay, chúng ta t&# h&#i, n&#u con cháu chúng ta còn s&#ng đ&#n th&# k&# t&#i, s&#ng lâu nh&# Ann Nixon Cooper, thì chúng s&# ch&#ng ki&#n nh&#ng thay đ&#i gì, và chúng ta đã th&#c hi&#n đ&#c nh&#ng ti&#n b&# gì? Lúc này là c&# h&#i đ&# chúng ta tr&# l&#i cho l&#i m&#i g&#i này.

Đây là th&#i đi&#m c&#a chúng ta. Đây là lúc mà chúng ta b&#t tay làm vi&#c và m&# tung cánh c&#a c&# h&#i cho con cháu chúng ta; đ&# ph&#c h&#i l&#i s&# th&#nh v&#ng và c&# vũ n&#n hòa bình, đ&# giành l&#i Gi&#c M&# Hoa K&# và tái xác đ&#nh m&#t chân lý n&#n t&#ng là t&# s&# đông, chúng ta là m&#t; và ch&#ng nào còn th&# thì chúng ta còn hy v&#ng. N&#i nào mà chúng ta b&# nh&#o báng, ng&# v&#c, cho r&#ng chúng ta b&#t l&#c thì chúng ta s&# tr&# l&#i b&#ng ni&#m tin b&#t di&#t, m&#t xác tín đ&#c k&#t tinh th&#n c&#a dân t&#c chúng ta: "Chúng tôi có th&#! Chúng tôi s&# thành công!"

Tôi nghe vắng v&#ng đâu đây l&#i hi&#u tri&#u trong di&#n văn nh&#m ch&#c c&#a T&#ng Th&#ng Kennedy

Chiều Xăng Phăng Miên Man...

Tác Giả: L&#i Qu&#c Hùng

Thứ Hai, 19 Tháng 1 Năm 2009 04:41

---

ngày nào, cách đây đã g&#n năm ch&#c năm: "H&#i các b&#n. Đ&#ng đòi h&#i đ&#t n&#&#c đã làm gì cho các b&#n. Hãy t&# h&#i các b&#n có th&# làm gì cho đ&#t n&#&#c!"

Đêm đã xu&#ng h&#n trên thành phố Xăng Phăng. Khu phố T&#u th&#a th&#t đ&#n. Nh&#ng đám mây đen v&#n che phủ b&#u tr&#i nh&#ng xa xa m&#t vài ngôi sao lác đác đã xu&#t hi&#n. Ch&#c ngày mai, thành phố sẽ &#m áp và m&#t tr&#i sẽ ló r&#ng, t&#&#i sáng!